

Warszawa, 22-08-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.520.8.2022.JRO

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

mając na względzie wnioski obywateli zwracających uwagę na brak dostatecznych prawnych gwarancji zabezpieczających dane osobowe i tajemnice prawnie chronione w ramach procedur powoływania sędziów Rzecznik Praw Obywatelskich dostrzegł potrzebę zbadania dotychczasowej praktyki w tym zakresie.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, kandydaci na sędziów wykonujący zawód adwokata, radcy prawnego, notariusza, prokuratora lub sędziego zobowiązani są przedstawić wykaz sygnatur akt 50 spraw, które prowadzili (art. 57a §1-4, 7 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. z 2020 r. poz. 2072 ze zm., dalej: pusp). Prezes sądu, w którym kandydat złożył swoje zgłoszenie, wyznacza sędziego-wizytatora, który w ramach oceny kwalifikacji kandydata bada akta prowadzonych przez niego spraw. W przypadku kandydatów wykonujących zawód sędziego lub prokuratora, wizytator bada akta co najmniej 15 spraw spośród wcześniej wskazanych w wykazie (art. 57b §2 pusp), a także akta 10 spraw niezakończonych, przydzielonych kandydatowi do rozpoznania, w których od momentu pierwszej rejestracji upłynął najdłuższy okres, a także akta wszystkich spraw, których referentem był kandydat, w których w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających zgłoszenie wystąpiły jakieś nieprawidłowości (por. art. 57b §3, art. 57e §1 pusp). W przypadku kandydata będącego adwokatem, radcą prawnym lub radcą Prokuratorii Generalnej RP, wizytator bada akta co najmniej 25 spraw lub opinii prawnych i innych dokumentów sporządzonych

w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa, a według własnego uznania także akta spraw nieujętych w wykazie, o które może występować do prezesów właściwych sądów (art. 57f §2 pusp). W przypadku kandydata będącego notariuszem badanych jest co najmniej 25 aktów notarialnych (art. 57f §3 pusp). W następnej fazie postępowania zgłoszenie kandydata wraz z ocenami kwalifikacyjnymi i innymi dokumentami przekazywane jest do Krajowej Rady Sądownictwa. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa zwraca się o przedstawienie akt osobowych kandydata oraz innych dokumentów do organów i instytucji objętych systemem teleinformatycznym za pośrednictwem tego systemu (art. 30 ust. 2a ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, Dz.U. z 2021 r. poz. 269, dalej: ustawa o KRS).

W świetle przytoczonych przepisów nie jest jasne, w jaki sposób mają być chronione dane osobowe i tajemnice prawnie chronione zawarte w aktach spraw prowadzonych przez kandydatów na sędziów. Po pierwsze, dane przedkładane przez kandydatów będących adwokatami, radcami prawnymi i notariuszami objęte są tajemnicą zawodową, od której ustawa nie przewiduje wyjątku w przypadku postępowania nominacyjnego na sędziego. Po drugie, akta mogą zawierać dokumenty objęte tajemnicą przedsiębiorstwa lub stanowiące informacje niejawne. Po trzecie, nawet dane nieobjęte żadną tajemnicą podlegają ochronie na zasadach ogólnych.

W procedurze nominacyjnej obsługą dokumentacji przedkładanej przez kandydatów zajmują się prezesi sądów, których dotyczy dany konkurs na wolne stanowisko sędziowskie. Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca się do Ministra Sprawiedliwości jako organu sprawującego nadzór administracyjny nad działalnością sądów (art. 9 pusp), przed którym prezesi sądów odpowiadają za należyte wykonywanie obowiązków służbowych, efektywne wykonywanie nadzoru administracyjnego i organizację pracy w sądzie (art. 27 §1 pkt 1 i 3 pusp).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się z prośbą o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) Czy istnieją przepisy wewnętrzne wydane przez Ministra Sprawiedliwości regulujące sposób zabezpieczenia danych zawartych w aktach spraw badanych w ramach postępowania w przedmiocie wyłonienia kandydatów na sędziów, w szczególnych danych objętych tajemnicą zawodową, tajemnicą przedsiębiorstwa lub stanowiących informacje niejawne? Jeśli tak, proszę o ich udostępnienie;
- 2) Czy akta przedstawiane przez prezesów sądów sędziom-wizytatorom w ramach oceny kwalifikacyjnej kandydatów na sędziów są udostępniane w postaci zanonimizowanej?

- 3) Jeśli akta nie są przedstawiane w postaci zanonimizowanej, to na jakiej podstawie prawnej sędziowie-wizytatorzy otrzymują wgląd do danych objętych tajemnicą adwokacką, radcowską i notarialną, która nie została wyłączona ani przez przepisy pusp, ani przez przepisy ustawy o KRS?
- 4) Czy przed przedstawieniem przez prezesa sądu sędziom-wizytatorom dokonującym oceny kwalifikacyjnej kandydata akt sprawy (sądowej, prokuratorskiej, notarialnej czy związanej ze sporządzeniem opinii prawnej), sprawdza on, czy zawierają one informacje objęte tajemnicą przedsiębiorstwa lub przepisami o ochronie informacji niejawnych?
- 5) Czy akta przedstawiane przez prezesów sądów sędziom-wizytatorom w ramach oceny kwalifikacyjnej kandydatów na sędziów są udostępniane w całości, z uwzględnieniem załączników objętych tajemnicą przedsiębiorstwa lub przepisami o ochronie informacji niejawnych?
- 6) Jeśli akta są przedstawiane przez prezesów sądów razem z załącznikami objętymi tajemnicą przedsiębiorstwa lub przepisami o ochronie informacji niejawnych, to w jakim trybie sędziowie-wizytatorzy otrzymują dostęp do informacji objętych prawnie chronioną tajemnicą?
- 7) Czy zdarzają się przypadki udostępniania akt spraw prowadzonych przez danego kandydata innym osobom niż sędziowie-wizytatorzy np. członkom Krajowej Rady Sądownictwa? Jeśli tak, to jakim osobom i jak są zabezpieczane dane zawarte w aktach?

Z wyrazami poważania

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/